

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

1905

Ny följd * VIII årg.

Häft. 16

DAGNY

TIDSKRIFT FÖR SOCIALA OCH LITTERÄRA INTRESSEN

UTGIFVEN AF

FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET

REDAKTÖR: **LOTTEN DAHLGREN**

INNEHÅLL:

EBBA LINDENCRONA: M.me de la Mothe Guyon. En karaktärsstudie från 1600-talet. II.

E. B.: Tur och retur till Holland med en lastångare.

Kampen mot mormonismen.

Svenska och norska nationalförbunden inför Internationella kvinnorådet.

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt. Mötesreferat.

Stockholm, Aftonbladets tryckeri, 1905.

Skribenterna Skolman

Halskatarr,

hosta, håll och styng i bröstet kunna vid bristande vård och olämplig behandling lätt öfvergå till att blifva svåra och omöjliga att bota. Snar och skyndsamt behandling är därvid af stor vikt. I den bruksanvisning, som åtföljer hvarje flaska af fil. doktor P. Håkansson's SALUBRIN, lämnas redogörelse för huru densamma lämpligen användes i dylika fall till värmande omslag, inandning m. m. Tydligen bör man dock icke uraktlåta att snarast anlita läkare för erhållande af fullständig ledning angående behandlingen.

sons SALUBRIN, lämnas redogörelse för huru densamma lämpligen användes i dylika fall till värmande omslag, inandning m. m. Tydligen bör man dock icke uraktlåta att snarast anlita läkare för erhållande af fullständig ledning angående behandlingen.

Kvinnliga juridiska byrån

Triewaldsgränd 2. A. T. 143 23.

Kontorstid kl. $\frac{1}{2}$ 10— $\frac{1}{2}$ 4.

Utför rättegångar, verkställer boupredningar och arfskiften, förmedlar egendomsförsäljningar, affärsöfverlåtelser och ackordsuppgörrelser under hand, uppsätter legala handlingar, utför i öfrigt juridiska uppdrag af alla slag samt ombesörjer med energi och till ytterst billigt arvode inkasseringar.

Ellen Fries' bibliotek

är öppet *alla hvardagar kl. 3—4 e. m.*

Biblioteket är mot skriftlig borgensförbindelse af känd förbundsmedlem afgiftsfritt tillgängligt för kvinnor, som egna sig åt studiet af historia och närliggande ämnen. Det är dessutom tillgängligt för Fredrika-Bremer-Förbundet.

Aktiebolaget Nordiska Kompaniet.

Textilafdelning, Thyra Grafström.

Färdiga och påbörjade **Broderier** på siden-, kläde-, lärft- och yllestramalj, passande för **Dukar, Portiärer, Mattor, Kuddar, Serveringsdukar m. m.** Mönster uthyras. Rekvisitioner från landsorten ombesörjas pr omgående.

5 Regeringsgatan 5.

Fröken Nanny Hårds af Segerstad

SJUKHEM,

STOCKHOLM, Sibyllegatan 46—48, 4 tr. (Hiss).

Hemmet emottager konvalescenter, nervsjuka och invärtes sjuka, men inga smittosamma sjukdomar. Hemmet i alla afseenden förstklassigt. Rikstel. 88 44. Allm. tel. 99 44.

Hygieniska Skodon tillverkas för Herrar, Damer och Barn.

OBS! Prisbelönta af Dräkt-Reformföreningen.

Skodon tillverkas äfven efter modern fason.

==== Allt arbete utföres noggrant och af bästa material. ====

Reparationer verkställas väl och på bestämd utlofvad tid.

P. Gust. Pettersson,
52 Drottninggatan 52.

STUDENTER, äfven kvinliga, som önska inträde på apotekarebanan, erhålla anvisningar till elevplatser, om de hänvända sig till Farmaceutiska fören. platsbyrå, Sthlm.

För kapitalister, särskildt fruntimmer, har det länge varit ett önskningsmål att kunna öfverlämna värden af sina värdepapper och skötseln af sina affärer åt någon person eller institution, som med absolut säkerhet förenade punktlighet och noggrannhet i utförandet af det anförtrodda uppdraget äfvensom prisbillighet. En sådan institution är

Stockholms Enskilda Banks Notariatafdelning
(*Lilla Nygatan 27, expeditionstid 10—4*),

som under garanti af **Stockholms Enskilda Bank** åtager sig vård och förvaltning af enskilda personers och kassors värdepapper.

Exempel 1. Om en person hos Notariatafdelningen deponerar obligationer, inkasserar Notariatafdelningen vid förfallotiderna kuponger och tillhandahåller deponenten inflyttna medel. Vidare efterser Notariatafdelningen utlottningar af obligationer och underrättar deponenten i god tid, ifall en denne tillhörig obligation blifvit utlottad, samt lämnar förslag till ny placering af det ledigblifna kapitalet.

Exempel 2. Om in-teckningar deponeras hos Notariatafdelningen, underrättar Notariatafdelningen gäldenären därom att räntorna å in-teckningarna skola till afdelningen inbetalas, hvarefter de medel, som inflyta, till deponenten redovisas. Vidare tillser Notariatafdelningen att in-teckningarna blifva i vederbörlig tid förnyade. Om en hos afdelningen deponerad in-teckning genom underlåten förnyelse skulle förfalla, ersätter **Stockholms Enskilda Bank** därigenom uppkommen skada.

Förvaringsafgift: 50 öre för år pr 1,000 kronor af depositionens värde, dock ej under två kronor.

Å **Fredrika-Bremer-Förbundets byrå 54 Drottninggatan** mottagas anmälningar till inträde i **Förbundets**

Sjuk-kassa.

Äfven personer, som icke äro medlemmar af **Förbundet**, kunna blifva delägare i densamma.

Sjuksköterskor

med goda betyg öfver genomgångna lärokurser och utöfvad praktisk verksamhet finnas anmälda å **Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå**, 25 Tunnelgatan. — Allm. Tel. 82 11. Riks. Tel. 68 98.

Aug. Magnusson

44, 46 & 48 Vesterlånggatan 44, 46 & 48

31 & 33 Stora Nygatan 31 & 33

(ingång endast från Vesterlånggatan)

STOCKHOLM

Min nya Afdelning

för

Hvita varor

erbjuder odisputabelt största urval af:

Duktyger, Handdukar, Linnelärfter
och alla slags **Hvita Väfnader.**

Almedals, Norrköpings (Tuppen) och
Garnstadens samtliga Väfnader
ständigt på lager till *fabrikpris.*

Då helt stycke tages lämnas *extra rabatt.*

All slags Linnesömnad och Märkning
utföres *omsorgsfullt* å egna Atelierer.

För Utstyrslar ovilkorligen bäst och billigast.

Solida varor. Största urval.
Billigaste priser.

Aug. Magnusson,

STOCKHOLM.

M:me de la Mothe Guyon.

En karaktärsstudie från 1600-talet.

II.

21 juli 1670 började ett nytt skede af Jeanne Guyons lif; då dog hennes man efter ett långvarigt lidande. Under de sista månadernas svåra sjukdom hade hustrun vårdat honom med stor ömhet och de båda makarna skildes från hvarandra med vänliga känslor. Vid denna tidpunkt var m:me Guyon 28 år och hade tre barn i lifvet, två gossar och en späd dotter. Den unga änkan fick till stor del öfvertaga förvaltningen af den stora förmögenhet som kommit på hennes och barnens lott, och hon var genast situationen vuxen. En angenäm sammanvaro var på längden omöjlig mellan henne och svärmodern, och därför flyttade m:me Jeanne efter några månaders förlopp med sina barn och några tjänare till en bostad ej långt ifrån Paris och inrättade sig där på det sätt hon fann för godt. Genom sin börd och sin förmögenhet kunde hon ha fritt tillträde till Paris eleganta sällskapslif, men detta tilltalade henne ej. Hon skriver: »Jag gick ej på några vackra föreställningar och sökte inga förströelser. Då andra gingo, stannade jag hemma. Jag önskade ej se och veta annat än Jesus Kristus. Mitt enda förlusteställe var min kammare, där jag kunde betrakta himmelska ting». — Böckernas värld lockade henne vid denna tid med utomordentlig makt, och hon ägnade mycken tid att med största uppmärksamhet studera religiösa arbeten, och när hon märkte, att hon bättre skulle kunna sätta sig in i de gamla kyrkofädernas visdom, om hon förstode latin, grep hon sig modigt an med studiet af romarnes kraftiga språk. För världslig litteratur hade hon däremot ej något intresse; romaner, skådespel och välklingande poesi, som så mycket tilltalade hennes samtid, var för henne blott en fåfänglig förströelse som lätt kunde fresta till synd.

Frihetens timme hade slagit för Jeanne Guyon, men likt många andra bland dem, som trånat efter en betydelsefull och

välsignelserik lifsuppgift, lärde hon ganska snart, att äfven för en jämförelsevis fri människa är det ej alltid lätt att veta hvar den högsta plikten och det rätta kallet finnes. Var det törhända hennes rätta lifsuppgift att leda sina barns uppfostran och offra sig helt för dem, vid hvilka hon var ömt fästad?

Ibland tyckte hon så, och funderade då mycket öfver barnuppfostran. Ibland syntes henne tanken på att ånyo ingå äktenskap ganska lockande, i all synnerhet som hon fick emottaga flere mycket fördelaktiga giftermålsanbud. Ofta kände hon lust att draga sig tillbaka till klosterlig ensamhet, men denna plan gick aldrig i verkställighet, ty hon hölls tillbaka af omsorgen för sina barn, och länge föreföll det henne orätt att lämna dem utan moderlig tillsyn.

Småningom blef det dock klart för henne själf och hennes vänner, att hon ej verkade för Guds rikets utveckling med sådan kraft som hon skulle kunna, om hon offrade alla jordiska band. Hade Kristi brud rätt att älska sina barn mer än det apostoliska värf Gud kanske ville gifva henne? Hon grubblade i ensamhet och rådslog med sina vänner; enligt tidens sed begärde hon också råd af högst stående kyrkliga dignitärer. Katolska kyrkans präster voro ju medlare mellan Gud och församlingen, och äfven rikt begäfvade religiösa personligheter sådana som m:me Guyon måste till det yttre lyda en andlig »director», hvilket icke hindrade att m:me Guyon mången gång utöfvade större inflytande öfver sina föregifne andlige ledare, än de öfver henne.

Efter mycken tvekan bestämde hon sig för att lämna sönerna i Paris och jämte sin lilla dotter flytta till den obetydliga staden Gex i Savoyen. Under årens lopp hade hon förvärfvat stor skicklighet i konsten att vårda sjuka och hon trodde att hon skulle vara till stort gagn för de stackare som i Savoyens aflägsna bygder ledo af sjukdom och annan lekamlig nöd; äfven ville hon undervisa okunniga barn om kristendomens grundsanningar och på detta sätt skingra både lekamlig nöd och andligt mörker.

Som en stor del af m:me Guyons släktingar och bekantskaper ogillade den egendomliga planen och sökte uppställa så många hinder som möjligt, måste hon i största hemlighet anträda den långa och besvärliga färden. Detta skedde i juli 1681. Hon var emellertid så upptagen af sin himmelska kallelse, att hon ej kände någon trötthet eller stördes af obehag; hon märkte knappast den omgifvande naturens sommarfägring eller de kon-

stens och historiens minnesmärken hon emellanåt passerade. Hon längtade endast framåt till resans mål, fast hon anade, att hon skulle gå till mötes lidanden af mångahanda slag. Hem och vänner kunde hon ej längre säga sig äga; hon blef en representant för hvad hon kallar det apostoliska lifvet, med världen till sitt fosterland och hela mänskligheten till sina syskon. Från denna tid räknar hon också det skede hon benämner sina bannlysningsår, då kringflackande, förföljelser och förvisning blefvo hennes lott.

Ankommen till bestämmelseorten, grep hon sig genast an med den uppgift hon trodde skulle blifva hennes, att vårda sjuka och undervisa fattiga, okunniga barn i katekes, och det hade ej dröjt länge förrän hennes kloka råd och varma hjärtelag förskaffat henne stora sympatier. Det berättades vida omkring, att hon lugnat tviflare och manat syndare till bättring, men det hviskades också om att hon förkunnade nya läror. Många häpnade när de hörde denna främmande kvinna inskräpa att bönerna vid altarets fot voro förgäfvade om ej själen trängtade efter förening med Gud när läpparne bådo därom; att ingen rökelsedoft var så Gudi behaglig som den trogna pliktuppfyllelsen i det dagliga lifvets gärning och att helgelse vinnes ej genom vallfärder och utvärtes fastor, utan genom en brinnande tro på Kristi försoning. För många öron klingade detta såsom ett alldeles nytt och okänt tal, andra trodde sig visserligen förr ha hört något därom, men då i samband med det fasansfulla något som benämndes kätterier. Lik de protestantiska kätterne uppmanade hon enhvar, ung och gammal, fattig och rik att själf forska i de heliga skrifternas skattkammare och läsa bibeln på egen hand under bön och betraktelser. — M:me Guyon var värtalig i dessa ämnen, och hon imponerade äfven genom makten af sin personlighet, sin plikt-trohet och barmhärtighet. Man ville ej tro, att den, som lefde så uppoffrande, kunde ljuga, och m:me Guyon vann talrika anhängare både inom förnäma och fattiga kretsar.

Denna religiösa väckelserörelse sågs naturligtvis ej alls med blida ögon af den katolska kyrkans ortodoxa präster; snart nog var det för dem en helig plikt att motarbete den ensamma kvinna, som djärfdes förkunna det nya budskapet om helgelse genom tro.

M:me Guyons motståndare började med att gifva henne vänliga råd; hon som var ett så godt föredöme i kristlig barmhärtighet, borde väl ej vilseleda hjälpbehöfvande själar genom att förkunna läror liknande dem kätterne brukat föra fram i tal och

skrift. Att göra så var en stor synd och dessutom — farligt. Hur många kättare hade ej långa år försmäktat inom fängelsemurar eller lidit en kvalfull död bland bålets lågor. Deras öde skulle med all sannolikhet också drabba m:me Guyon om hon ej i tid afstod från sina villoläror; hon borde tänka på det elände hon riskerade för sig själf och sina stackars oskyldiga faderlösa barn.

Det visade sig snart, att dessa välmenta råd ej gjorde det minsta intryck på »den hallstarriga kvinnan», som helt lugnt fortsatte sin verksamhet. Hon blef då utsatt för öppna förolämpningar och smygande förtal, maktens innehafvare hotade henne med föbannelser och världsliga straff. Snart var hennes andlige director den enda förstående människa hon hade i sin närhet. Det var hennes vän sedan många år tillbaka, den begåfvade och varmhjärtade pater la Combe, som för en tid fått sin verksamhet förlagd till Savoyen och där med stor framgång predikade offentligt om värdelösheten af blott utvärtes gudstjänstfirande, om sann bot och bättring i hjärta och lefverne. — M:me Guyon och la Combe kommo gemensamt till klarhet om den uppgift som borde blifva deras. Båda harmades öfver det ytliga ceremoniväsen och den okunnighet, som på många håll tolererades inom den katolska kyrkan, och de visste, att tusen sinom tusen människor tränade efter religiös upplysning; dessa längtande själar ville de båda vännerna taga sig an och mätta de hungriga med det lifvets bröd, som bibeln innehöll. Kanske fängelsestraff och martyrdöd skulle blifva lönen för deras möda; dock ville de modigt fullgöra sin plikt till det sista.

Under sitt äktenskap hade m:me Guyon känt sig så ensam, oförstådd och olycklig, att alla personliga tillgifvenhetsband antagligen brustit. Det är väl den sannolika förklaringen till den förunderliga ståndaktighet hon allt framgent visade i det hon ansåg vara sanning och rättvisa. Hon tycktes nästan ha glömt att ta intryck af medmänniskors vänlighet eller fientlighet och ville endast lyssna till Guds röst såsom hon trodde sig uppfatta den.

När myndigheterna efter något mer än ett halft års tid omöjliggjort hennes vistelse i Gex, började hon modigt ett kringirrande lif; ibland följd af sin lilla dotter och en trogen tjänarinna, ibland alldeles ensam, uppehöll hon sig på olika ställen i Schweiz, Italien och södra Frankrike. Hvar hon drog fram

lyckades hon väcka en religiös rörelse. Hon uppträdde aldrig som predikant inför en större skara, men hon ledde talrika andaktsstunder, bevistade af en sluten krets; hon tog emot enskilda besök, ibland från tidigt på morgonen till sena kvällen, hon skref massor af bref till personer, som begärde hennes förböner och råd i religiösa angelägenheter, och hon författade äfven talrika afhandlingar om religiösa ämnen; bland andra en hel serie kommentarier till bibelns böcker. Hennes kroppskrafter voro somliga tider så vidunderligt stora, att hon kunde använda hela dagarne till samtal med besökande af vidt skilda slag och en stor del af nätterna till författarskap. Hennes tal och skrifter voro det efterlängtrade, förlösande ordet för skaror af människor, hvilka kände sig rörda af Guds ande och ville tro och bedja som m:me Guyon, lefva som hon. Menigheten välsignade henne som den af Gud sända hjälparinnan från syndens och den lekamliga nödens elände; kyrkans ledande personligheter kallade henne en farlig fresterska, som dolde sitt syndafördärf under den yttre gudaktighetens och barmhärtighetens täckmantel. Ve öfver den, som följde hennes råd och exempel! Hvar m:me Guyon drog fram utsattes hon för förföljelse och förtal, och hennes trosfränder rönte samma öde.

Ebba Lindencrona.

* ————— *

Tur och retur till Holland med en lastångare.

Hvem gripes ej stundom af längtan efter att se ett grand bortom horisonten, hvem fattas ej ibland vid ljudet af en ång-hvissla eller ett lokomotivs pustande af en underlig oro? Fötterna bli oss tunga af att ständigt trampa fram och åter på samma fläck, och det är oss som om dammet begynte hopa sig öfver våra hufvuden. Vi *måste* ut och skaka på oss ett tag.

»Jag ska till Holland med en lastångare», sade någon en dag i början af sommaren. »Har du lust att följa med, så kan jag ställa om saken, jag känner kapten».

Om jag hade lust! — genom min hjärna for hastigt en tämligen obestämd bild — blomsterlöksfält, kanaler, gummor skurande

gatstenarna med rotborste, kor med svansarna uppbundna i taket, pojkar i kjortelbyxor. — Visst hade jag lust, så om det endast berodde härpå — — —

Nåja, omkring en vecka därefter befann jag mig en lördagskväll ombord på en af S...rederiets prydliga fraktångare, på väg från Stockholm ut till hafs.

I härligaste väder gå vi längs Sveriges kust, då och då mötande en annan ångare eller en seglare, som kommer kryssande förbi oss öfver böljorna, se Gottland försvinna i fjärran och slutligen ätven Öland, det sista vi skymta af Sverige.

Det nästa vi få se af land är Rügen, och vi gå det så nära, att vi kunna urskilja husen och träden, t. o. m. korna, som gå och beta på gräsvallarna. En tysk örlogsman går förbi oss, en väldig baddare, som sänder ut massor af rök. Vår svenska flagga flyger i topp, och tysken ger nådigt hälsning igen. De ha haft stortvätt ombord, och kläderna vifta och lysa i solskenet.

Vi ånga förbi Rügens udde, och hafvet breder sig åter omkring oss, men medvetandet om att vi nu närma oss tyska landet har satt vårt intresse på spänn, och vi dröja länge på däck om kvällen, stirrande utåt vattnet, som glittrar vackert rödt efter solnedgången.

Tidigt nästa morgon äro vi i Kielerbukten. Småångare ila fram och åter mellan stränderna, en lustjakt full af muntra, hvitklädda sjökadetter kommer strykande tätt förbi oss, en ryss går om oss inåt kanalen, upprepade tutningar höras på afstånd, en liten ångare stannar pustande vid vår sida, det är lotsen som kommer.

Det är en strålände vacker dag denna söndag, då vi gå genom Kejsar-Wilhelms-kanalen. Jag sitter på flaggkistan framme i fören midt i solgasset och ser på stränderna, som glida mig förbi. Söndagsklädda arbetare med sina familjer vandra makligt fram på vägarna utmed kanalen, där kommer en kärra i sakta traf, pojkar springa och hojta, småflickor stå i en rad och vifta — — — Ju längre vi komma ju landtligare blir det, de ståtliga villorna försvinna, de präktiga anläggningarna, minnesmärkena, statyerna — halmtäckta hus sticka fram ur grönskan, ladugårdar och höstackar, betande kor och getter med pinglande klockor, och göken gal — — —

Och med ens kommer det mig före att jag upplefvat detta förut, just denna färd på detta vatten — eller att jag drömt det

en gång i min barndom. — Alldeles som i min dröm ser jag det glida mig förbi, de främmande husen, ängarna, träden, människorna — — — Utan att kunna förklara hvarför, blir jag sällsamt glad af denna känsla, nästan lycklig. Och jag tycker att jag skulle vilja glida fram beständigt på detta sätt — — —

Jag sitter hela dagen på däck och fröjdar mig åt hafvet. Då och då kommer en fiskarbåt med röda segel jagande förbi oss. Det är fiskare från Holland. Vi resa oss upp och vifta, och de vifta och ropa tillbaka genom bruset.

Framemot kvällen nalkas vi holländska kusten, och i mörkningen se vi en strimma ljus blänka till invid horisonten, babord hän. Det är ljus från Scheveningens badort. En stund därefter ha vi holländsk lots ombord, och klockan i styrhytten vrids tillbaka till hollandstid, hvarvid en dispyt uppstår mellan bägge styrmännen, som just ha vaktombyte, om hvem denna extra tid rätteligen tillhör.

Det gungar bra då vi komma upp i Maas. Kaptenen visar oss masterna af en ångbåt, som sticka upp ur vattnet ett stycke från oss. — »Det blef något mankemang med styret», säger han, »här gungar alltid, hon gick rundt och rände upp på grund. Det var i fjol. — Men alla blefvo räddade», tillägger han.

Vi vända af mellan blinkande fyrskepp och melankoliskt suckande bojar. Jag skymtar mörka, otydliga konturer af stränder och hus, och så kryper jag till kojs. Halft i sömnen hör jag springandet däruppe, skriken och kommandoropen och kättingarnas rassel. Så blir det med ens helt välsignadt stilla. Bara några hojtanden ännu och det hörs intet annat ljud däruppi från än nattvaktens steg, lugna och trygga. Vi ligga förtöjda i Rotterdams hamn.

* * *

Som vi ej ha mer än fyra dagar på oss i Holland ha vi 'passagerare' ingen tid att förhala i Rotterdams hamn, och så snart vi fått vårt pick och pack vederbörligen visiteradt om morgonen, hvilket går lindrigt nog, gå vi i land och ta en droska till järnvägsstationen.

Det är ej mycket vi hinna se af Rotterdam under denna hastiga genomfärd — smala husgafnar, parker, kanaler — men vi ha brådt, brådt. Och snart skramlar tåget i väg med oss utåt det släta landet.

Fält breder sig intill fält till ändlösa, solstekta slätter. Här och där en gård, en väderkvarn, betande kor, de flesta svarta och hvita, och så plötsligt en ångbåt, som tyckes glidande fram öfver gräset, en smal strimma vatten blänker till, en kanal, en af de otaliga, som genomkorsa detta skoglösa land. Af skog se vi verkligen intet spår, och de små alléerna, som stiga fram här och där, de små klungorna träd kring gårdarna se ensamma och ledsna ut. Jag får en plötslig hemlängtan efter träd, riktiga träd och jag undrar hur människor kunna lefva fram hela sitt lif utan skog. Och en varm förnimmelse af mitt eget lands skönhet drar genom min själ.

Tåget gör korta uppehåll i Haag och Haarlem. Drottningen se vi ej, men utanför Haarlem en skymt af de beryktade blomsterlökfälten — några hundratals meter af rödt och hvitt, fast blomsterlökarnas härlighetstid är gången för året. Några timmars färd ännu, och vi stiga ur i Amsterdam, den stad vi valt till vårt stambåll under vistelsen i Holland.

Detta är »Te Huis», ett pensionat för kvinnor, som man väljer mera af hänsyn till kassan än komforten. För 1,25 (cent) ha vi här logi och frukost. De som så önska kunna här äfven för billigt pris inta sina öfriga måltider, allt är enkelt, men alls inte omöjligt. Och för att nämna en sak af lyx, så ståtar det enkla samlingsrummet med en fris af de Vitt.

Vi öppna fönstren i våra kabysser och se ut. Nedanför flyter kanalen, en af de många, gul och illaluktande, båtar glida fram med mjölsäckar, grönsaker, gödsel m. m. allmännyttiga ting. Vi förundra oss öfver lukten från gatan, de kringkastade papperslapparna, grönsaksresterna. Är detta det snygga Holland? Här verkar renhållningsstrej.

Vi ge oss ut på upptäcktsfärd, och spårvagnen för oss bort från vår »gracht» (kanalgata) till stadens centralare delar. Gatorna tyckas oss för öfrigt tämligen lika hvarandra, eller det är två typer af dem, de äldre, »grachterna», med sina gamla träd och kanaler och smala husgafflar, ofta med hissverk för varor under takåsen, och de nyare och fashionablare gatorna. Men öfverallt är en rikedom af balkonger med klängväxter och blommor, som tar bort stadsstelheden och ger det hela en pittoresk och färgrik prägel.

Nästa morgon hällregnar det. Två hela dar håller det på att regna, ett intensivt regn, som omkastar alla våra planer. Vi få försaka både Scheveningen och Marken och åtskilliga andra

lockande platser och ägna Amsterdam en så uppslukande del af vår dyrbara tid, att det svider i våra hjärtan.

Inte för att där ej finnes åtskilligt att se äfven i Amsterdam. Så godt som en hel dag vistas vi på riksmuseum. Rembrandts, »Nattvakten», hans kraftfulla själfporträtt, porträtt af modern m. fl., Rubens »Cimon och Pera», van Dyks prinspar, F. Hals' porträtter samt af nutida konstnärer en vacker, hvilande tafla af W. Marters »Den heliga familjen» och landskap af Mauve — detta är hvad vi särskildt erinra oss ur dessa kollosala samlingar, som man behöfde veckor för att se ens tillnärmelsevis.

Vidare uppsöka vi Sixmuseum, en enskild samling, med flera bitar af Rembrandt m. fl., som genom ägarens tillmötesgående är tillgänglig för intresserade.

Några timmar tillbringa vi i zoologiska trädgården, som har ett synnerligen vackert akvarium och äfven hvad djurvärlden för öfrigt angår, har många arter representerade.

Från zoologiska trädgården bege vi oss till ett diamantsliperi hvartill en i vårt sällskap, som har speciellt intresse för diamanter, fått anvisning. Vi visas beredvilligt omkring och få långa, invigande förklaringar, såväl i fabrikslokalerna bland arbetarna, granna präktiga typer, mera lika herremän än kroppsarbetare, som på kontoret, där en af bokhållarna, en ung engelsman, slår upp språklådan och förevisar oss diamanter, glänsande högar. En af salarna är prydd med flaggor och massor af kulörta pappersremсор, kors och tvärs från golf till tak, det är en af arbetarnas födelsedag, och han firas på detta sätt af kamraterna.

Ett behagligt afbrott i kringrännandet få vi i två besök i holländska hem. En af dagarna äro vi bjudna på middag till en fröken M., till hvilken vi haft hälsningar från Sverige. Fröken M. som flera gånger varit i Sverige, tycker om Sverige, talar svenska och håller sig med åtskilliga svenska tidskrifter, bl. a. »Social tidskrift». Hennes stora grå katt vaktar oss misstänksamt, men värdinnan själf bemöter oss med en älskvärdhet, som kommer oss att undra, om hon är en af dessa sällsynta människor, som »räcker till» åt hundra håll.

Fröken M. introducerar oss hos en annan holländska med svenska sympatier, fröken S., en ung gymnast, som kamperar ihop med tvänne svenskor, likaledes gymnaster, och har till hushållerska en svensk bonddotter. I denna svensk-holländska miljö tillbringa vi en trefflig kväll.

Den första regnfria dagen efter vår ankomst till Amsterdam bege vi oss af till Vollandam, det pittoreska fiskläget vid Zuidersee. Vår väg för oss åter utåt det släta landet, då och då passera vi en liten stad eller by, så blänker Zuidersee fram med glimmande segel. En stund därefter slingrar det lilla tåget sig fram genom Edams trånga gator, stundom nästan snuddande mot husknutarna.

Vi gå framåt »gatan», utmed hvilken fiskarbåtarna ligga, båt invid båt, de flesta med röda segel. Det är ett rörligt och brokigt folkliif som möter oss. Fiskare sitta i grupper på kajen, rökande sina långa pipor, sitta på genuint infödingsvis och verka öfverdådigt pittoreska i sina vida byxor. Kvinnorna titta fram ur husen i sina klädsamma, hvita mössor, det myllrar af barnungar öfverallt, alla i de gängse dräkterna, pojkar i kjolbyxor och flickorna i en mångfald af kjolar, den ena ofvanpå den andra, så de se ut som små gummor.

Det är en hopgyttring af små hus, det ena tätt intill det andra och massor af diminutiva handelsbodar. Vi gå in och köpa för några cent, vi kika in än här och än där. De bjuda oss att stiga på. De ha rengöring, men de maka undan baljorna och nicka uppmuntrande åt oss. Det skiner grannt i ögonen på oss från de lustiga små rummen — det är helgonbilder under glaskupor, det är brokiga pappersblommor, massor af färgtryck, glänsande metallsaker och grannt porslin.

Vi le, smittade af färgglädjen. »Å, hvad ni ha fint!» De le tillbaka och visa sina hvita tänder, gestikulera och förklara. Vi försöka med tyska, men finna snart att vi göra oss bäst förstådda med svenska. »Hvar ha ni era sofplatser?» De öppna dörrarna i väggen och visa oss små bäddar. Där ligger en treåring och soffer, instängd nästan som i ett skåp, och han är röd som i brinnande feber. »Sjuk?» »Sick? nein, nein», hustrun skrattade muntert och visar oss stolt på sitt andra barn i vaggan. »Adjö, adjö, tack.» Vi skyndade vidare.

Öfverallt samma glädje i färger och glimmer. Något för en målare att greja med. Där, utanför ett af de små husen sitter också en och ritar i pastell en flicka, som står lutad mot husväggen och sticker på en strumpa. Vi stanna och betrakta det vardande konstverket. »Very fine!» säger en sjöman och nickar förstående till oss.

Men tiden hastar, och vi måste säga adjö till Vollandam. Jag går ensam tillbaka till Edam en rak solig väg mellan

stora ängar, där massor af kor gå på bete och karlar sitta och mjölka. En af de små kjoibyxade från Vollandam springer förbi mig för att öppna de närmaste grindarna och få sig en slant.

Pingstafton är vår sista dag i Holland. Tidigt på morgonen säga vi adjö till Amsterdam, komma på galet tåg, men ej värre än att vi få göra återfärden till Rotterdam en annan väg och sålunda få oss en extra tripp i det lilla landet. Och snart äro vi tillbaka i Rotterdam och leta oss åter till vår båt, där den ligger och lastar in sina sista säckar och tunnor.

Frampå eftermiddagen äro vi klara, vifta adjö till kanalernas land, med tack för de fyra dagarna, och ge oss åter ut till hafs.

*   *   *

Vårt närmaste mål är Emden, där vi skola lasta järnvägs-skenor. Vi närma oss det pingstdagens kväll med den känsla af förväntan, som alltid griper en vid åsynen af ett nytt stycke land, som dyker upp ur hafvet.

Men Emden är — sanningen att säga — ingen rolig plats. Jag vill inte råda någon att resa dit för sitt nöjes skull. Jag vet inte ens om jag vill råda någon att resa dit för att lasta skenor, för arbetet går ohyggligt långsamt. I fem hela dar få vi ligga där.

Långa, torra slätter, hvart man ser, och knappt ett enda träd. Det enda lifliga är hafsviken med de många båtarna. Alla slags nationers båtar ligga här och lasta. Också tyckes det vara ett af Emdeninfödingarnas största nöjen att komma ner till hamnen om kvällarna och se på båtarna. Själfva staden Emden ligger en bit från hamnen, och man kommer dit upp på några minuter med elektrisk spårvagn.

Där finns inte mycket att se, — ett gammalt rådhus och några statyer.

Annandagen fara vi till Leer, som ligger några mil inåt den flacka slätten, och använda dagen till att studera folklifvet. Ströfva omkring i den lilla staden, komma på måfå till en liten stilla kyrkogård med gamla susande träd och mycket blommor, vandra vidare med hopen och hamna i en folkpark bland karuseller, salustånd, danslokaler och trängsel af svettiga, fryntliga människor, familjefäder med barn och blomma, högtidspyntade tjänsteflickor med »bekanta gossar». — Det går friskt undan med pepparkakor och karameller, och så drickes det bier, öfverallt bier och bier,

t. o. m. småungar sitta med glas framför sig. Dansen tyckes inte vidare liflig, men så uppenbarar sig också efter hvarje dans en med sparbössa beväpnad mansperson, som håller noga räkning med de dansande paren.

Så lämna vi då slutligen Emden half 3 en morgon, sedan det lastats hela natten under ett brak och dån, som om hela båten hållit på att krascha sönder. Lotsen förde oss ut och hafsluften slår emot oss ljufligt frisk. Det gungar i långa, mjuka gungningar.

Kaptenen ropar åt oss litet före vanliga frukosttiden att vi skola hålla oss stilla ett par timmar ännu och så vrider han upp gramophonen i salongen utanför. — Ett utmärkt medel mot sjösjuka.

Men snart nog krafla vi oss upp på däck. Och vi få en härlig dag på Nordsjön.

Vi passera Kuxhaven om kvällen. Det är festligt dekoreradt med flaggor för tyska kejsaren, som kommer här förbi i morgon.

Det är natt då vi gå genom Kejsar-Wilhelms-kanalen. Fina solnedgångsfärger och dimma, som ligger som långa vattendrag på ömse sidor om kanalen, det elektriska ljuset silar igenom som månsken, näktergalarna sjunga. Vi gå om en segelskuta från Kärिंगön, som bogseras igenom. Då och då måste vi lägga oss stilla för oceanångare, som skola förbi, passagen är inte bred. Det tutar hela natten öfver våra hufvuden, det tutar för båtar, för broar, för allting.

Utkomna i Östersjön få vi tjocka, och tutningen tar i på nytt. Vi gå med half fart, stanna emellanåt och loda. Ett af våra hyggliga fyrskepp dyker upp ur dimman — all right, full fart igen. Och snart börjar tjockan lätta.

Sent om kvällen gå vi förbi Möens klint, som stiger som en sagö ur vattnet med sina branta kritklippor. Sveriges kust kommer allt närmare.

Nästa morgon vakna vi i Malmö, där vi stanna länge nog för att jag skall hinna göra en afstickare till Köpenhamn.

Ännu två dagar på hafvet, med blått, blått, blått rundt omkring och glitter af sol så vackert, att det gör en ondt i själen att tänka på afsked, och så äro vi tillbaka i Stockholm. Och vi säga adjö till vår båt, dess kaptен och besättning, adjö till de friska vindarna och det vida blå, de härliga dagarna i luft och

sol och de stilla nätterna med deras ljus från stjärnor och fyrbåkar.

Och de tre veckornas färd är endast ett minne, men ett af de minnen som gömmas.

E. B.

Kampen mot mormonismen.

I den danska tidskriften »Kvinden og samfundet» för den 6:te okt. förekommer en artikel rörande ofvanstående ämne, en fråga som med anledning af diskussionen om mormonernas religionsfrihet ju kan sägas vara aktuell äfven här i landet.

För omkring tre år sedan gjordes nämligen af flera personer i hufvudstaden en framställning hos k. maj:t om rätt att bilda mormonförsamling, hvilken dock afslogs. Emellertid skaffade sig mormonerna en egen gudstjänstlokal i n:o 3 Svartensgatan, där den håller offentliga gudstjänster. Stockholms konsistorium anmälde detta för Öfverståthållareämbetet, som dock ej ansåg sig kunna göra något åt saken. Konsistoriet beslöt då att göra anmälan hos regeringen med begäran om att k. maj:t ville vidtaga åtgärder för hämmande af mormonernas skadliga verksamhet, som kan leda till svåra missbruk såväl i religiöst som etiskt afseende. K. maj:t ansåg sig emellertid ej håller på laglig väg kunna göra något, och mormonerna åtnjuta således här i Sverige fullkomlig frihet att drifva sin samhällsupplösande och skadliga propaganda.

På »Dansk kvindesamfunds» senaste årsmöte framförde fil. dr. Anna Hude en uppmaning till de danska kvinnorna att vara behjälpliga vid motarbetandet af mormonismens utbredning. Uppmaningar kom från miss C. E. Mason, en amerikanska, känd äfven i Sverige sedan ett besök härstädes förra sommaren. Miss Mason tillhör en amerikansk kvinnoförening, hvilken satt som sitt mål bekämpandet af mormonismen.

Doktor Hude hade från miss Mason mottagit en skrifvelse, som här nedan meddelas:

»Amerikas kvinnor ha bildat en förening till mormonismens bekämpande inom och utom Förenta staterna och räknar denna förening nu 1 $\frac{1}{2}$ million kvinnor. Medlemmarna äro dels föreningar, dels enskilda personer. Någon medlemsavgift betalas icke, allt hvad som önskas är kvinnors moraliska understöd.

Föreningen, som håller möten omväxlande i New-York och Filadelfia, har hittills utöfvat sin verksamhet på följande sätt:

1) Den har anordnat massmöten på många platser i Förenta staterna för att protestera mot att Brigham H. Roberts (en polygamist) tilläts vara medlem af representanternas hus. Dessa massmöten drogo allmänhetens och pressens uppmärksamhet på saken; ett stort antal valmän insände petitioner, däribland en med ej mindre än 100,000 underskrifter och resultatet blef att Brigham H. Roberts blef förnekad säte och stämma i representanternas hus.

2) Föreningen har regelbundet utsändt föredragshållare, som äro sakkunniga i mormonfrågan, hvarigenom många, hvilka förut betraktat denna såsom tillhörande en förfluten tid blifvit uppmärksamgjorda på att mormonerna fortfarande drifva en energisk propaganda för last och kvinnoförnedring, huru de sträfva efter politiskt inflytande och hvilken laglöshetens ande, som besjäljar dem.

3) För närvarande arbetar föreningen på att få en mormonapostel Reed Smoot aflägsnad ur senaten af tvänne grunder 1) att man har skäl till att antaga, att han är polygamist och 2) för att han såsom »apostel» måste lyda det mormonska prästerskapet t. o. m. före landets egna lagar, och vi känna oss öfvertygade om att ingen person i den ställningen är ägnad till att stifta lagar, som andra skola åtlyda.

Agitationen mot mr Smoot har fört till en rättslig utredning af saken genom en af senaten tillsatt kommitté, och kvinnorna ha i anledning häraf insamlat en större summa för att kunna aflöna en af landets skickligaste jurister, som nu skall representera dem i denna sak. De upplysningar, som erhållits genom af komitén inkallade vittnen ha ytterligare bekräftat riktigheten af de anklagelser, som kvinnoföreningarna riktat mot dem. När senaten åter samlas i höst kommer denna undersökning, som hvilat under sommartiden, ånyo att upptagas.

4) Föreningen har genom spridning af böcker och småskrifter rörande mormonismen sökt upplysa allmänheten om beskaffenheten af dess läror.

5) Föreningen har äfven ständigt genom pressen sökt sprida kunskap om den verksamhet, som utöfvas af mormonernas missionärer, deras förnekande af händelser, som tydligt visa hviiket förnedrande inflytande deras lära har i praktiken och af deras politiska bemödanden, i riktning att samla tusenden till en stat, som kan råda öfver en mängd röster och sålunda så småningom bilda ett folk midt i vårt folk.

6) I staten Idaho ha mormonerna köpt nästan alla dagliga tidningar; den enda, som ännu återstår söka de nu på allt sätt äfven förvärfva. Lyckas dessa deras bemödanden, skulle alltså mormonerna få makt till att omgifva denna stats innevänare med en sorts andlig kinesisk mur, som skulle utestänga dem från alla moderna idéer, hindra deras sociala utveckling och skilja dem från öfriga amerikanares juridiska och politiska ideal. För att omöjliggöra detta har vår förening beslutat att inköpa ofvan-

nämnda tidning och insamlas för närvarande penningar till detta ändamål.

7) För närvarande håller man i New-York på att bilda en förening af bemärkta personer, som vilja medverka till bekämpandet af mormonismen.

Då vi nu känna till mormonernas verksamhet i de skandinaviska länderna, då vi veta, att de hafva en församling i Köpenhamn och hålla på att uppföra en kyrka i Stockholm, uppmana vi på det enträgnaste Skandinavien kvinnor att organisera sig och att, där de redan hafva gjort detta, att ansluta sig till vår förening så att man kan få i gång en rörelse, som framtvingar lagar mot mormonernas propaganda och som upplyser allmänheten om att mormonismen ej tillhör en förgången tid, utan arbetar dolt men kraftigt, isynnerhet bland okunniga kvinnor, rundt om i många land. På grund af dessa kvinnors okunnighet om deras förnedrande lära locka mormonmissionärerna dem till sig, och när de ha fått dem ut till Utah tvinga de dem att erkänna månggiftets berättigande, genom att lära att kvinnan endast kan ernå odödlighet genom mannen. Tyskland har redan inskridit mot mormonerna på lagstiftningens väg och har utvisat 70 mormonmissionärer under loppet af ett år. Kunde man påverka lagstiftningen i alla länder skulle mormonismen så småningom försvinna och det skulle finnas en olycka mindre i världen.

Vi uppfordra Skandinavien kvinnor att förena sig med oss för att bekämpa mormonismen.

Vi önska att erhålla de skandinaviska kvinnornas moraliska understöd i vårt arbete för anti-mormonsk lagstiftning, liksom vi ha deras stöd i kampen mot den hvita slafhandeln.

Vi bedja dem att nu skaffa oss upplysningar om mormonernas verksamhet i deras land. Det är naturligt, att Amerika skall blifva det första land, som på lagstiftningens väg försöker att tillintetgöra mormonismen, men detta skall lyckas dem fortare, om alla civiliserade länder förenade sig i ett offentligt fördömande af dess läror.»

Svenska och norska nationalförbunden inför Internationella kvinnorådet.

International Council af Women's centralstyrelse har detta år sammanträdtt til möte i London 26 och 27 juli under ordförandens, the Countess of Aberdeens, presidium. I årsrapporten öfver världsförbundets verksamhet, som vid detta tillfälle utdelades, redogöres för den episod i dess historia, som utspelats mellan de

svenska och norska nationalförbunden med anledning af unionsstriden och det resultatet hvartill detta fört.

För denna tidskrifts läsare böra faserna i konflikten vara väl bekanta, då här utförligt redogjorts för innehållet i de skrivelser, som från så väl svenskt som norskt håll afgifvits till I. C. W. i denna sak. Det att kontroversen mellan de båda skandinaviska kvinnoföreningarna framlagts inför det Internationella rådets domstol har, som naturligt är, haft till följd, att frågan dryftats inom dess centralstyrelse. Bland de ämnen, som på uppmaning af presidenten, inlämnats att diskuteras på sommarens möte, förekom äfven följande, uppställt af fru Anna Retzius i Svenska kvinnornas nationalförbunds namn:

»Mellan de olika nationalförbunden, inkorporerade i International Council of Women, böra aldrig några nationella tvistigheter och strider upptagas till diskussion.»

Då fru Retzius, som bekant en af världsförbundets tre vicepresidenter, af hälsoskäl var förhindrad att personligen deltaga i Londonförhandlingarna, hade diskussionsförslaget inlämnats skriftligen. Detsamma upplästes af presidenten med tillägget: »att det alltid underförståtts att I. C. W. skulle hålla sig främmande för politiska frågor, ehuru det ej fanns någon bestämd regel härför.»

I den därpå följande diskussionen uttalade fyra af de närvarande styrelsemedlemmarna önskvärdheten af att, då ordalydelsen i I. C. W.'s nuvarande program icke bestämdt utesluter upptagandet af politiska frågor, världsförbundets stadgar underkastades en sådan revision, som närmare preciserade hvad i brydsamma tillfällen International Council's medlemmar hade att rätta sig efter. Vidare betonades det, att I. C. W., såsom varande en korporation inneslutande många olika nationaliteter, icke kunde anse sig befogadt att uttala ett omdöme i de fall, då politiska missförstånd och oenigheter uppstode mellan de nationer, som voro representerade inom världsförbundet, lika litet som att yttra sig i de politiska partiskiljaktigheter, som kunde förekomma inom själfva nationalförbunden. Det kunde därför ej medföra någon praktisk nytta om I. C. W. förmedlade spridningen af litteratur i dylika ämnen eller indirekt agiterade än för den enas än för den andras sak, allt efter den politiska innebörden i de till spridning afsedda skrifterna.

I. C. W.'s uppgift vore att behandla och verka för sådana frågor, som speciellt gällde *alla* länders kvinnor och att söka åstadkomma en vänskaplig och förtrolig förbindelse mellan kvinnorna i de förenade nationalförbunden.

Med 4 röster mot 1 beslöt styrelsen att uppställa förslag till sådan ändring af art. 2 i I. C. W.'s statuter, att *politiska och religiösa frågor skulle vara uteslutna från världsförbundets program.*

Centralstyrelsen har således i sitt beslut anslutit sig till den från svenskt håll häfdade uppfattningen om I. C. W.'s uppgift och mål. Att denna opinion stämmer med de flesta nationalför-

bunds åsikter, torde ej vara tvifvel underkastadt. Så finner man i den engelska tidskriften »The Englishwoman's review» ett referat öfver Londonbeslutet med tillägget, att bland alla de ämnen, som under mötet diskuterades, det som uppstälts af fru Retzius, Sverige, angående världsförbundets politiska neutralitet var af det största allmänna intresse. Äfven den »radikala» tyska tidskriften »Neues Frauenleben» tager i den meddelade notisen om den skandinaviska unionskrisen bestämdt afstånd från det Norska kvinnorådets åtgärd att begagna I. C. W:s förmedling till drifvande af politisk agitation.

Samtidigt har dock själfva världsförbundets president, Lady Aberdeen, uttryckligen betonat sin fullkomliga opartiskhet i frågan. I »The Presidents Report», som inleder ofvannämnda årsredogörelse, läses nämligen följande vänligt försonande ord:

»Jag vill härmed begagna mig af tillfället att uttala den djupa sympati, som alla våra nationalråd hysa för nationalråden i Sverige och Norge, samt att be dessa nationalråd vara öfvertygade om, att deras medsystrar hafva dem i ständig och vänskapsfull åtanke. Vår allvarliga förhoppning är, att de nu pågående förhandlingarna måtte leda till en fullkomlig fred och samförstånd mellan de båda folken.»

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt

hade måndagen den 23 okt. ett talrikt besökt föreningssammanträde på Arbetareföreningens lokal under fru E. Broomés ordförandeskap.

Mötet inleddes med att ordf. redogjorde för de åtgärder, som styrelsen vidtagit sedan senaste föreningsmöte. Bland dessa var äfven den då beslutade pristäffingen för skrifter, afsedda att sprida kunskap om betydelsen af kvinnans politiska rösträtt. Till denna hade dock endast en täflingsskrift inkommit. På styrelsens förslag beslöts att utlysa ny täflan, till hvilken tiden för skrifternas inlämnande skulle utgå den 1 jan. 1906.

För att bland landsortens kvinnor sprida kännedom om föreningens sträfvan, har styrelsen gått i författning om, att professorskan Holmgren nu i höst kommer att företaga en föreläsningsturné i Stockholms län. Fru Holmgren har förut i höst på eget initiativ hållit rösträttsföredrag på olika orter, likaså doktor Lydia Wahlström.

Fröken Whitlock lämnade därefter några meddelanden från det år 1904 i rösträttssyfte bildade kvinnornas världsförbund och dess blifvande kongress i London den 25—28 juni 1906. Vid denna kongress förfogar hvarje land öfver 6 röster, men alla medlemmar af rösträttsföreningar äro välkomna.

Världsförbundet räknar f. n. 10 olika landsföreningar med sina medlemmar, men flera andra land väntas ingå under den närmaste framtiden.

Kvällens diskussion: »Hvilken taktik är mest ändamålsenlig vid kvinnans rösträttsarbete?» inleddes af fröken Rathou.

»Då de flesta kvinnor stå främmande för denna fråga, måste de först upplysas om krafvetts innebörd. Landsortens kvinnor gå och längta efter kännedom om det stora, som rör sig i tiden, och till dem skola vi rikta vår upplysning. Skall en opinion skapas, måste vi ha alla landets kvinnor bakom, och detta sker bäst genom att i tal och skrift gifva upplysningar om frågans innebörd.

Flera möten inom olika delar af Stockholm borde anordnas. Det talade ordet och pressen måste användas oupphörligt. En sak, som gång efter annan upprepas, hypnotiserar folket, och småningom lär det sig att omfatta idén.

Ett indirekt sätt vore att väcka kvinnans intresse för allmänna spörsmål, som kunde skänka förståelse af tidens kraf. Hvarför ej söka åstadkomma »en kvinnornas dag», då i alla vårt lands föreningar föredrag kunde hållas, rösträttsspörsmålet behandlas och till och med agitation bedrifvas! Det behöfves ett kraftmedel, användt öfver hela landet.»

Vidare betonade talarinnan betydelsen att bibehålla och förvärfva männens sympati för de sträfvanden, hvilka voro föreningens mål, och uttalade som sin åsikt, att det icke vore politiskt klokt att drifva fram frågan i sammanhang med männens rösträttsfråga.

I den efter föredraget följande lifliga diskussionen, deltog bl. andra fru Sachs, fru Asp, fröken Whitlock, fröken Lindhagen, fru Bolin, fru Linder, fru Steenhoff m. fl.

Några egentligen nya uppslag angående det mest ändamålsenliga sättet att föra frågan framåt framkommo ej under diskussionen, om man ej möjligen dit skulle räkna inledarinnans förslag om att anordna en »kvinnornas dag», ett förslag som med mycken värme omfattades bl. andra af fru Sachs, som ansåg att dagen före riksdagens öppnande härtill skulle vara mycket lämplig. Diskussionen afslutades utan yrkande.

Beslut fattades slutligen om anordnandet af agitationsmöten i större utsträckning än hittills.

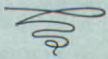
A.-B. Gustaf Holmbloms
Kappaffär

**Största
Specialhus
i
Norden**

I billiga prislägen
stort sortiment

Norrmalmstorg,
Stockholm.

Anmälan.

Dagny utkommer 1905 med 20 häften, utgörande minst 28 tryckark.

Priset för hel årgång:

För medlemmar af Fredrika-Bremer-Förbundet . . . kr. 3.50.

För icke medlemmar af Fredrika-Bremer-Förbundet » 5.00.

Förbundsmedlemmar prenumerera å Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, 54 Drottninggatan, personligen eller medelst postanvisning. Icke förbundsmedlemmar kunna prenumerera dels vid alla postanstalter i riket, dels på förbundsbyrån, dels äfven hos hrr bokhandlare.

Lösnummer kunna erhållas å Fredrika-Bremer-Förbundets byrå till ett pris af 30 öre pr enkelhäfte.

Vademecum

var bland alla munvatten på hygieniska utställningen i Paris 1902 det enda som erhöll högsta utmärkelse, Guldmedalj, och detta i sin egenkap af »antiseptiskt munvatten» (antiseptique dentifrice).

Barnängens Tekniska Fabrik,
H. M:t Konungens hofleverantör
Stockholm.

Anonser för DAGNY

upptagas af

fröken Ingeborg Bergström, 31 Östermalmsgatan 31.

Riks. Tel. 97 83.

Adresser:

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstelefon 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelgatan 25.

Rikstelef. 68 98.

A. T. 82 11.